

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ವಾಙ್ಮಯ ತಪಸ್ಸು

ಅನುದ್ವೇಗಕರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರಿಯಹಿತಂ ಚ ಯತ್ |
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾಭ್ಯಾಸನಂ ಚೈವ ವಾಙ್ಮಯಂ ತಪ ಉಚ್ಯತೇ ||

“ಇತರರಲ್ಲಿ ಉದ್ವೇಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದ, ಸತ್ಯವೂ ಪ್ರಿಯವೂ ಹಿತವೂ ಆದ ವಾಕ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಇವು ವಾಚಿಕ ತಪಸ್ಸು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.”

ಈ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಒರೆಯುತ್ತ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಇತರರಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆ ಮಾತು ಸತ್ಯ, ಪ್ರಿಯ, ಹಿತ ಮತ್ತು ಅನುದ್ವೇಗ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದಿದ್ದರೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೂ, ಅದು ವಾಙ್ಮಯ ತಪಸ್ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ.” ಮಾತು ಉದ್ವೇಗಕರವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿದುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ಆಡಿದ ಮಾತು ಸತ್ಯದೊರವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಕು, ಮುಂದೆ ನಾವು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತು ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾತು ಅಹಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂದರೆ ಭೌತಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಪ್ರಿಯವೂ ಸತ್ಯವೂ ಅನುದ್ವೇಗಕರವೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಮಾತಿಗೆ ಯಾರೂ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವ

ಮಾನವನ ವಿಕಾಸದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಮೈಲುಗಲ್ಲು ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಧಿಕವಾದಷ್ಟೂ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆ ದುನುಷ್ಣನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಪಾರಗೊಳಿಸಿತು. ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆ ಬೆಳೆದಷ್ಟೂ ಮನುಷ್ಯನ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಧಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಧಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದಂತೆಲ್ಲ ಭಾಷೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತ

ಹೋಯಿತು. ಒಗೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಎಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದಾಗ ನಾವು ವಾಗ್ವೈವಿ ಎಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಪೂಜಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ಭಾಷೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ನಾವು ವಸ್ತುಗಳ ಎಲ್ಲೆ ಚಿಂತಿಸಲಾರವು. ನಾವು ಚಿಂತಿಸುವುದೆಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಭರ್ತ್ಯಹರಿ ಎಂಬ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸರವಾಗಿಯೇ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗದ ಒಂದು ವಸ್ತು ಇದೆಯೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗಿಂತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಒಂದು ವಸ್ತು ಇರಬಹುದಾದರೂ, ಅದು ಇದೆಯೆಂಬ ಅರಿವಾಗುವುದು ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ. (ನೋಡಿ: Concepts of Knowledge, P.5, Pub: Ramakrishna Mission Institute of Culture, Kolkata) ಇದು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾತಿನ ಮಹಿಮೆ

ಮಾತಿನ ಶಕ್ತಿ ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಒಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹಿಸಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಒಂದು ನಿಂದಾತ್ಮಕ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅದು ಅವನಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣವೇ ಒಂದು ಮಹಾ ಉತ್ಕಾಶವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಅವನ ಕೋಪ ಉದಿಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಕಂಪೇರುತ್ತದೆ, ಮೈ ಕಂಪಿಸುತ್ತದೆ, ಉಸಿರಾಟ ವೇಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೃದಯದ ಒಡಿತ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಅನಂತರ ಅವನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮಾತಿನ ಅಥವಾ ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಬ್ದಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವ! ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸಾಂತ್ವನದ ನುಡಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಎಂಥ ನೊಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು.

“ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಇಡೀ ಅನುಭವವೇ ಅವನ ಭಾಷೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ.”

ಪ್ರಿಯವಾಕ್ಯಪ್ರವಾಹನ ಸರ್ವೇ ತುಷ್ಯಂತಿ ಪಂತವಃ |
ತಸ್ಮಾತ್ತವೇವ ವಾತಪ್ಸಂ ವಚನೇ ಕಾ ದರಿವ್ರತಾ ||

“ಮೃದು ನುಡಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜಂತುಗಳೂ ಸಂತೋಷ
ಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೃದುವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನುಡಿಯಬೇಕು.
ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ವಾರಿವ್ಯವೇ?”

ಮಾತು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲೂ ಬಲ್ಲದು, ಕುಂಠಿ
ಸಲೂ ಬಲ್ಲದು, ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲೂ ಬಲ್ಲದು,
ಕಡಿಸಲೂ ಬಲ್ಲದು. ಒಂದು ದೇಶವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲದು,
ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಲೂ ಬಲ್ಲದು. ಮಾತಿನ ಶಕ್ತಿ ಅಷ್ಟು
ಅದ್ಭುತ! ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿಂತಕರಾದ ಸರ್ ಡಬ್ಲ್ಯು ರ್ಯಾಲೀ ಹೇಳು
ತ್ತಾರೆ “ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಾದ ಅತ್ಯಂತ ಒಳಿತು ಮತ್ತು ಕೆಡುಕುಗ
ಳೆರಡಕ್ಕೂ ನಾಲಗೆಯೇ ಕಾರಣ.”

ಕೇಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ
ನಾಲಗೆಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಿವುಡರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

—ಆಮೆರಿಕನ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಗಾದೆ.

ಮಾತಿನ ಹುಚ್ಚು

ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಆಸಕ್ತಿ, ಕೇಳುವುದ
ರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. “ನಾವು ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆಸು
ವುದಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ
ಅಷ್ಟೆ” ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ. ಒಬ್ಬರು ಮಾತ
ನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ನಂತರ ತಾನೇನು ಹೇಳಬೇಕು
ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಾತ
ನಾಡುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಮೃದುಸ್ವಭಾವದವನಾದರೆ,
ತುಂಬ ಮೆಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವನಾದರೆ ಅವನು
ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ
ಹಾಕುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಅಥವಾ ಅವನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವ
ಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಭಾಷಣೆ
ಗಳು ನಿಜವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲ, ಸ್ವಗತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡು
ವುದು. (It is not a dialogue, it is a monologue.) ಈ ರೀತಿ
ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಲೋಭನೆಯಿಂದ ನಾವು ಪಾರಾಗಬೇಕು.
ಇಂಥ ಪ್ರಲೋಭನೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಇತರರಿಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು
ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಸೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೂ ಮಾತ
ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಔದಾರ್ಯ
ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಕಷ್ಟ ಸುಖ
ಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾಧ್ಯಮ
ಮಾತು. ಮತ್ತೆ ಈ ರೀತಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದೂ ನಮ್ಮ

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು
ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳುವವರಿರಬೇಕು. ಗೋಡೆಯ ಮುಂದೆ
ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ
ಇಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಅವಕಾಶದಿಂದ
ವಂಚಿತರಾಗಿ ವಿವಿಧ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಾರೆ.
ಜನರ ಈ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇತರರ ಮಾತನ್ನು
ಕೇಳುವ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ
ಮಾತನ್ನು ಇತರರು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಬಯಸುವಂತೆಯೇ
ನಾವೂ ಇತರರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು
ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ವಾಜ್‌ನಿರೋಧ

ವಾಜ್‌ನಿರೋಧವೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಥಮ
ಸೋಪಾನವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ:
ತಮೇವೈಕಂ ಚಾನಥ ಆತ್ಮಾನಮನ್ಯಾ ವಾಚೋ ವಿಮುಂಚಥ...
ವಾಚೋ ವಿಗ್ನಾಪನಂ ಹಿ ತತ್ | “ಆ ಆತ್ಮನೊಬ್ಬನನ್ನೇ
ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು
ವಾಗಿದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಶ್ರಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.” ಅತಿ
ಯಾದ ಮಾತಿನಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ,
ಆಳ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಶಕ್ತಿಯ ಉಳಿಯು
ವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜನರೊಡನೆ ವ್ಯವ
ಹರಿಸುವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ನಿಗ್ರಹ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ.
ಯಾರೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಕೌಶಲ
ನಮಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಚಾತುರ್ಯದ ಮಾತಿನಿಂದ
ಎಷ್ಟೋ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ
ಮಾತನಾಡುವ ಬಿಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ
ಮೂಲಕ ಇತರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ನೋಯಿಸುತ್ತಾರೆ
ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಅಹಂಕಾರ ಅವ
ರನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ದರ್ಪ
ಅಹಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಕಟು ಮಾತಿನ
ಮೂಲಕ ಇತರರನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ನೋಯಿಸುತ್ತಾರೆ!
ಇತರರಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಇತರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ನೋಯಿಸುವ ಮಾತನ್ನು, ಅದು ಸತ್ಯವಾದರೂ, ನುಡಿಯ
ಕೂಡದು. ಏಕೆಂದರೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಮುಖ್ಯ ತಳಹದಿಯೇ ಇತ
ರರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು, ಇತರರಿಗೆ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ತೋರಿಸು
ವುದು. ಇದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾತು ವ್ಯವಹಾರ
ಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದಕಾರಣವೇ ಏಸವಣ್ಣ
ನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಮೃದು ವಚನವೇ ಸಕಲ
ಜಪಂಗಳಯ್ಯ, ಮೃದು ವಚನವೇ ಸಕಲ ತಪಂಗಳಯ್ಯ.”

ಮಾತು ಹೇಗಿರಬೇಕು

ಮಾತು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕವರ್ಣನವರು ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ರಿನಹಾರದಂತಿರಬೇಕು
ನುಡಿದರೆ ಮಾಣೆಕ್ಕದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು
ನುಡಿದರೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಸಲಾಕೆಯಂತಿರಬೇಕು
ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಿ ಅಹುದಹುದೆನುವಂತಿರಬೇಕು.

ಮುತ್ರಿನ ಹಾರ ಒಂದು ಆಭರಣ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸುಂದರ ವಾಗಿಯೂ ಪ್ರೇಮಪೂರಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದೇ ಅವನಿಗೆ ಆಭರಣ, ಅದೇ ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಶೋಭೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತಹದು. ಕಟುವಾಗಿಯೂ ಒರಟಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡುವವನು ಎಷ್ಟೇ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಅವನು ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರ. ಈ ಹೊರಗಿನ ಪರಿಕರಗಳಾವುವೂ ಅವನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾರವು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಯಾವ ಆಭರಣವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಡುಪನ್ನೂ ಧರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕವೇ ಜನರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದರು, ಅವರ ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಿವಿಯಾಗಿ ಜನ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಾಣೆಕ್ಕದ ದೀಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾತು ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ತೇಜೋಮಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಅನೇಕರ ಮಾತುಗಳು ಕೇವಲ ಕಾಡುಹರಟೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ—ಒಂದು ರೀತಿಯ 'ಕಥಾಕಾಲಕ್ವೇಪ' (time-pass)ವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಮೂಲಕ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ವೃಥಾಲಾಪವು ಅರ್ಥಾಲಾಪವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅಂದರೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾತು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬೇಕು. ಮಾತು ಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಯಾರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸೂ ಮಾತೂ ಎರಡೂ ಜ್ಞಾನದೀಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸ್ಫಟಿಕದ ಸಲಾಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು, ಇತರರಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಿರಬಾರದು. ಅನೇಕರಿಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೇವಲ ಮಾತನಾಡುವುದೇ ಪ್ರಧಾನ

ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಾಗ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಏಳಸುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸಾಕಷ್ಟು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಏಳಸದಿರುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮೂರ್ಖನ ಹೃದಯ ಅವನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ;

ಜ್ಞಾನಿಯ ಬಾಯಿ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

—ಬೆಂಜಮಿನ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ ಜನರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿರಬಾರದು, ಲಿಂಗವನ್ನು ಅಥವಾ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿರಬೇಕು. ಅದೊಂದು ವಾಚ್ಛೆಯ ಪೂಜೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾವಾಡುವ ಮಾತೆಲ್ಲವೂ ಭಗವತ್ ಸ್ತುತಿಯಾಗಬೇಕು (ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ಸರ್ವಾ ಗಿರೋ)—ನುಡಿ ನುತಿಯಾಗಬೇಕು.

ಒಂದು ಇಸ್ಲಾಂ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ನಾವು ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವೂ ಮೂರು ಬಾಗಿಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಬರಬೇಕು. ಮೊದಲನೇ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಾರ ಪಾಲಕನು “ಇದು ಸತ್ಯವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಎರಡನೇ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿರುವವನು “ಇದು ಅವಶ್ಯವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಮೂರನೆಯದರಲ್ಲಿರುವವನು “ಇದು ದಯಾಪೂರ್ಣವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಾವು ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಸತ್ಯವಾದರೂ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

ಮಾತಿನ ಹಿಂದೆ ಕಳಕಳಿ ಇರಲಿ

ಮನುಷ್ಯರು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ—ಅವು ಸೋಪಿನ ನೊರೆಯಂತೆ ನಿಸ್ಸತ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಭಾವವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾತೂ ಕೂಡ ಪ್ರಿಯವೂ ಹಿತವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತರರನ್ನು ನಾವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಯಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಯಾವುದು ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಹಿತವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದೇ ಇತರರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಔದಾರ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತಿನ

ಮೂಲಕ ಇತರರನ್ನು ನೋಯಿಸುವುದು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. "ಆತ್ಮವತ್ ಸರ್ವಭೂತೇಷು" ಅಥವಾ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇತರರು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಇತರರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಕಟುವಾಕ್ಯದಿಂದ ಇತರರನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬರಲಾರದು.

ಆದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೊಂದು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ನಾವು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇತರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಯಾರೂ ನನ್ನನ್ನು ನೋಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವಷ್ಟೇ ನಾನು ಇತರರನ್ನು ನೋಯಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾತು ನನಗೆ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದೇ ಇತರರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನೋಯಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂದು ಭಾವಿಸು

ವಷ್ಟು ಔದಾರ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಮನಬಂದಂತೆ ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪರಿಧಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು, ಸ್ವಭಾವ ಎಲ್ಲ ಮೃದುವಾಗುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿದೆ:

ಯದಿಚ್ಛಸಿ ವಶೀಕರ್ತುಂ ಜಗದೇಕೇನ ಕರ್ಮಣಾ |

ಪರಾಪವಾದಸಸ್ಯೇಭ್ಯೋ ಗಾಂ ಚರಂತೀಂ ನಿವಾರಯ ||

"ಒಂದೇ ಒಂದು ಕರ್ಮದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿನ್ನದಾಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ, ಪರನಿಂದೆಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾಲಗೆಯೆಂಬ ಹಸುವು ಮೇಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು." ಇಲ್ಲಿ ಗಾಂ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಸು ಮತ್ತು ನಾಲಗೆ ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

☆

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಜೀವನದ ಶೇಕಡ ೧೦ ಭಾಗ ನಮಗೇನು ಸಂಭವಿಸುವುದೋ ಅದರಿಂದಾಗಿದೆ, ಶೇಕಡ ೯೦ ಭಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿದೆ. ಈ ೯೦ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಹತೋಟಿಯಿದೆ, ೧೦ ಭಾಗ ನಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ದುಃಖಗಳಿಂದ ನಾವು ಪಾರಾಗಬಹುದು.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದೊಡನೆ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಕಾಫಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಫೀಸ್ ಉಡುಪಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಮಗಳು ಜೋರಾಗಿ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈಗ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲೂ ಕೋಪಕಾರುತ್ತಾನೆ. ಕಾಫಿಯನ್ನು ಮೇಜಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಅವಳ ಮೇಲೆ ರೇಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತಿನ ಚಕಮಕಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೋಣೆಗೆ ಓಡುತ್ತಾನೆ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಲೇ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ತಡವಾದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಗಳನ್ನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಗಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಲೀಸಿನವನಿಗೆ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ತರಬೇಕಾಯಿತು. ಮಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗುವ ವೇಳೆ ಮೀರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆತುರದಿಂದ ಆಫೀಸಿಗೆ ಓಡುತ್ತಾನೆ, ಆಫೀಸಿಗೆ ೨೦ ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನೆನಪಾಯಿತು, ತನ್ನ ಬ್ರೇಫ್‌ಕೇಸ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದು. ಮತ್ತೆ ಮನೆಗೆ ಓಡಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆ ದಿನದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳೇ, ಎಲ್ಲ ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳೇ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಕಾಫಿಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಪತ್ನಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಶೇಕಡ ದಶಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯಕಾರಣ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಅವನು ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ ರೇಗಾಡುವುದರ ಬದಲು ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, "ಓ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ನೀನು ತುಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಟ್ಟೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟಿದ್ದರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವೋ, ದುಃಖಮಯವೋ ಆಗುವುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

(ಆಧಾರ : ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್)